

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 211 — GOD. V.

ŠIBENIK, 26. RUJNA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Sjednica predsjedništva
Kotarskog odbora SSRN

Realizirati zaključke

U prošlu subotu održana je sjednica predsjedništva Kotarskog odbora Socijalističkog saveza na kojoj su razmotrena neka aktualna pitanja organizacija.

Prvenstveno je bilo govora o provođenju u život zaključaka sa posljednjeg plenuma Kotarskog odbora SSRN, koji su se odnosili na rad društvenih organizacija. Odmah je konstatirano, da i nakon plenuma nije došlo do vidljive poboljšanja u djelovanju društvenih organizacija na kotaru. One nisu proširile svoju aktivnost, još uvijek nemaju sistema u radu, a očekivana podrška od strane organizacija Socijalističkog saveza gotovo je sasvim izostala.

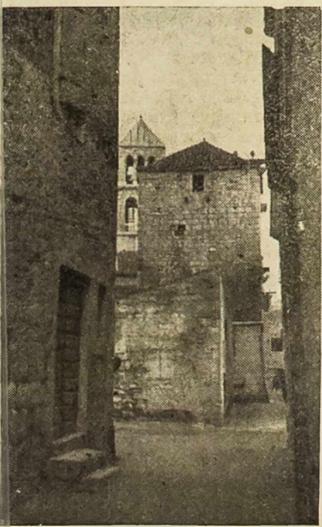
Kad su se analizirali uzroci koji su zapravo uvjetovali takovo stanje u društvenim organizacijama, onda se došlo do zaključka da je, pored nedostatka kadrova, prostori i financijskih sredstava, jedan od glavnih razloga i taj, što nitko ne sprovodi u život zaključke i smjernice plenuma u vezi rada društvenih organizacija. Osim toga gotovo nitko i ne vodi brigu o tome da li se i na koji način provode zaključci plenuma. O tome će ubuduće voditi računa Kotarski odbor SSRN, a isto tako će biti potrebno da se na tu činjenicu skrene pažnja općinskim odborima i osnovnim organizacijama.

Pojedine društvene organizacije imaju i svoja kotarska rukovodstva, koja, međutim, nisu pokazala neku veću inicijativu, a ni su pružala pomoć organizacijama na terenu. Upravo zbog toga moralo bi se svestranije rasprijeti o djelovanju kotarskih rukovodstava. Zapaženo je, osim toga, da se u pojedinim mjestima prišlo osnivanju zonskih organizacija, premda za njih nije bilo interesa. Ili pak, organizacije su stvarane tamo gdje nisu postojali ni oni najminimalniji uvjeti za njihovo djelovanje. Naravno, da je takvu praksu potrebno izbjegavati.

Prilikom razmatranja aktivnosti osnovnih organizacija i članova SSRN, izraženo je mišljenje, da se nije u dovoljno mjeri razmislilo o tome na što sve usmjeravati čitavu aktivnost organizacija i članstva. Veliki je nedostatak u tome, što većina organizacija nema stvaran program rada. Upravo aktivnost organizacija i članstva morala bi se manifestirati u realiziranju tih konkretnih programa. U vezi s tim su iznijeta neka iskustva iz rada organizacija Socijalističkog saveza na području Kninske općine.

U nastavku je razmotreno i djelovanje pojedinih komisija pri

(Nastavak na 2. strani)

Motiv iz Vodice

Rad Kotarskog komiteta Narodne omladine REALNI PLANOVI

Za novog predsjednika izabran drug Zvonko Baković,
a za sekretara drug Mirko Knežević

U Šibeniku je prošlih dana održana sjednica Kotarskog komiteta NOH, na kojoj se raspravljalo o planu aktivnosti u organizacijama za vrijeme jeseni i zime, izborima u osnovnim organizacijama i općinskim konferencijama. Na kraju su izvršene neke izmjene u kotarskom Komitetu NOH.

SEMINARI ZA OMLADINSKE AKTIVISTE

Prošlogodišnja praksa, kao i stvarna potreba koja se osjeća u radu postavila je i ove godine pred Komitet to pitanje koje je dobro razrađeno i realno postavljeno. Za vrijeme ljeta CK NOH organizirao je seminare za predsjednike općinskih Komiteta u Zagrebu na kojima su razrađena najaktuelnija pitanja iz našeg razvitka, kao i neka specifična pitanja od posebnog interesa za Narodnu omladinu. U vezi s tim na sastanku je zaključeno, da se pri općinskim komitetima organiziraju seminare za predsjednike i sekretare osnovnih organizacija, a u manjim općinama za sve članove sekretarijata. Za rukovoditelje iz poduzeća i škola održat će se posebni seminar pri općinskom Komitetu Šibenik i to za područje cijelog kotara.

Pri Kotarskom komitetu održat će se dva seminare za članove kotarskog i općinskih Komiteta.

ZBOROVANJA OMLADINE

I u ovom pogledu realiziraju se zaključci sa prošlogodišnjih konferencija. U čast 37-godišnjice SKOJ-a održat će se općinsko zborovanje na kojem će biti prikazana kulturna, sportska i politička aktivnost Narodne omladine. Rezultat tih zborovanja, kao i jedan dio aktivnosti organizacije na kotaru bit će manifestiran i a kotarskom zborovanju, koji će se održati 24. i 25. studenoga u čast Dana Republike.

Za organiziranje zborovanja bit će potrebna i pomoć naših poduzeća, zadruga i ustanova naročito u materijalnom pogledu, te u su-sretljivosti prema učesnicima iz svoje sredine.

IDEOLOŠKO-POLITIČKI RAD I OPĆE OBRAZOVANJE

Komitet je odlučio da u zajednici sa mjerodavnim faktorima učini nešto više na općem obrazovanju omladine i to kroz razne tečajeve, škole, savjetovanja. Tu je potrebna podrška i aktivnost prosvjetnih radnika, kao i stalna briga omladinskih aktivista i organizacija na buđenju volje i interesa kod omladine.

Minimalni programi za ideološko-politički rad u organizacijama se loše sprovodi - naročito na selu i nekim poduzećima, dok je za srednje škole program već gotov. Programi pružaju široku mogućnost da se prošire i prilagode prilikama, ali obavezuje organizacije i općinske komitete da ih ostvare bar u minimalno postavljenoj obliki, a to je realno i moguće.

Kod ovoga je važno i razvijanje ostalih formi rada, kao što su debatni klubovi, marksistički krugovi, diskusione večeri, informacije, razgovori. Za uspjeh je važan i individualni rad. Prijedlog da se oformi omladinska katedra pri narodnim sveučilištima u Šibeniku, Kninu, Drnišu i drugim mjestima gdje se za to ukaže mogućnost je dobar i moguć.

DRUŠTVENA AKTIVNOST NA ŠIREM PLANU

Ove je godine u nekim organizacijama učinjen ozbiljan napredak. To se naročito može reći za pionirsku organizaciju u koju je uključena velika omladina u svojstvu pionirskih rukovodilaca. Ovdje su se izviđajući ozbiljno angažovali u radu svojih patrola, čestih i odredskih sastanaka do logorovanja prvog šibenskog odreda na Slapovima Krke. Per-

jalni savez je organizirao kružna putovanja kroz domovinu, ali u tom radu, naročito u pogledu masovnosti i organizacione srednosti stvari stoje loše. Pitanje prihvatne stanice je stvar o kojoj treba da rasprave i drugovi u Narodnom odboru općine.

Društva za tjelesni odgoj «Partizan» po svom broju lagano rastu, a i broj članova u njima, dok se neriješeni problemi u toj organizaciji sve više gomilaju. Pitanje prostorijska kao i njihovog održavanja trebalo bi ozbiljnije postaviti

Omladina na radu

u odborima — jer neke su stvari i više puta iznijete i na njih se ne dobiva odgovor. I rukovodstva, naročito odbor Kotarskog saveza nije sreden, i neki ljudi nerado idu u organizaciju.

Još je nekoliko organizacija i društava o kojima bi se moglo govoriti. Najvažniji problem tih organizacija je pitanje prostorijska, financijskih sredstava i kvaliteta — ne samo stručnog nego i političkog — kadra.

VELIK INTERES OMLADINE ZA RADNE AKCIJE

Ova godina je godina radnih akcija na sportskim i drugim komunalnim objektima. Ovoga puta nisu iznijeti konačni rezultati, već je naglašeno da će se do Dana Republike započeti radovi završiti i sumirati rezultati. Naročito je postavljeno da se u općinskim Komitetima raspravi o najvažnijim radovima koji bi se mogli obaviti u toku jeseni i ljepših zimskih dana.

25. VIII. o. g. povratila se jedna brigada sa Peruće, a u subotu je prema odluci ovog sastanka pošla i druga omladinska radna brigada, koja će na gradilištu ostati do polovine studenog mjeseca. Omladina je pokazala velik interes za radne akcije na cijelom kotaru. Naročito je velik interes za brigade koje su išle na Peruću bio u općinama Kistanje, Skradin, Drniš, Šibenik i Knin. Dok je za

lokalne radove najmasovnije odziv bio u Šibeniku, na općini Stankovci i Vodice.

IZBORI U OSNOVNIM ORGANIZACIJAMA

Na ovom sastanku je također zaključeno da se do konca studenog održat će izbori u svim osnovnim organizacijama. Potrebno je da se prethodno sredi evidencija članova, ubere zaostala članarina do 1. IX. 1956. god. po 5 dinara mjesečno, a od 1. IX. po 10 dinara. Također je potrebno da se u čast godišnjice SKOJ-a izvrši prijem u organizaciju novih članova i zatim podijele knjižice. Prije godišnjeg izbornog sastanka po-

(Nastavak na 2. strani)

Predstoji obiman rad Savezne narodne skupštine

Intervju sa sekretarom Saveznog izvršnog vijeća Veljkom Zekovićem

Redakcija Servisa za lokalnu štampu obratila se sekretaru Saveznog izvršnog vijeća Veljku Zekoviću s molbom da izloži kojim će zakoni biti predloženi na predstojećim sjednicama Savezne narodne skupštine i koji se zakoni sada pripremaju u Saveznom izvršnom vijeću. Veljko Zeković odazvao se molbi Servisa i izjavio:

— Odbor za organizaciju vlasti i uprave i Zakonodavni odbor Saveznog vijeća već uveliko razmatraju prijedlog zakona o parničnom postupku, a zatim će pretrastati prijedlog zakona o upravnom postupku. Ova dva zakona, koji će biti stavljeni na dnevni red prvih narednih sjednica Skupštine, upotpunit će naš pravni sistem naročito u domeni sudstva. Treba istaći da je Savezno izvršno vijeće utvrdilo samo osnovne principe za ove zakone ne ulazeći u detalje, a pripremili su ih skupštinski odbori i stručnjaci.

Sekretarijat za zakonodavstvo i organizaciju dostavio je nedavno Skupštini referat o potrebi donošenja zakona iz stambene oblasti i o principima na kojima bi se ti zakoni zasnivali. Očekujemo da se o ovom referatu debatira na slijedećoj sjednici Savezne narodne skupštine, kako bi se organizacija uprave dale smjernice za izradu zakona iz ove oblasti.

— Šta je sa prijedlozima Zakona koji su prošle i početkom ove godine dostavljeni skupštini?

— To je prijedlog zakona o prevozu na železnicama, zatim prijedlog zakona o sumama i prijedlog zakona o vinu. O njima se na sjednicama odbora u Skupštini debatiralo, ali neka pitanja još nisu do kraja riješena. Nadam se da bi prijedlog zakona o prijevozu na železnicama mogao doći na dnevni red skupštinskih sjednica do kraja godine.

— Koji se zakoni sada pripremaju?

— U Sekretarijatu Saveznog izvršnog vijeća sada se priprema nekoliko zakona za koje su već utvrđena načela. U prvom redu treba istaći prijedlog zakona o izboru predstavničkih organa. Onjmu zasada ne mogu ništa podrobnije da kažem, ali se može reći da on predviđa neke izmjene u samom izbornom sistemu. Zatim dolazi na red prijedlog zakona o zaštiti zakonitosti i samoupravnosti. Ovakav zakon još ne postoji i mi ga smatramo neobično važnim, jer će doprinijeti daljnjem učvršćenju zakonitosti. Zajednička komisija Saveznog izvršnog vijeća i Savezne narodne skupštine odavno radi na izradi nacrt zakona o javnim službenicima, koji će, vjerujem, do kraja godine biti dostavljen Skupštini. Ovim zakonom bit će obuhvaćene sve javne službe. Sada se razmatra pitanje prosvjetnih i zdravstvenih radnika. Najvjerojatnije je da će se za zdravstvene radnike donijeti poseban zakon, a da će prosvjetni radnici biti obuhvaćeni zakonom o javnim službenicima, izuzimajući neke kategorije, kao što su, na primjer, umjetnici.

Savezno izvršno vijeće smatra da treba donijeti zakon o referendumu, pa se u tom smislu i pravi jedan nacrt. O ovom zakonu bilo je riječi još prilikom donošenja Zakona o narodnim odborima, kada su narodni poslanici pitali za mogućnost uvođenja referenduma prilikom odlučivanja birača o pojedinim pitanjima.

Sekretar Saveznog izvršnog vijeća je zatim naveo nekoliko zakona koji će sigurno kroz dva, tri mjeseca biti stavljeni na dnevni red sjednice Vijeća. Riječ je o Zakonu o komorama, o plaćama u privredi, o bankama, o društvenim planovima, zatim Zakon o fondovima, o porezu na dohodak i Zakon o poduzećima. U izvršnom vijeću sa daje prioritet ovim zakonima s obzirom na njihovu važnost za funkcioniranje privrednog sistema.

— Šta je s prijedlogom društvenog plana?

— Mogu reći da se ubrzano radi na sastavljanju društvenog plana za iduću godinu. Najvjerojatnije je da će prijedlog plana biti dostavljen Saveznoj skupštini polovinom novembra. Inače, sada se najviše raspravlja o investicijama. Koliko će se odvojiti za investicionu izgradnju i šta će se graditi ne bih mogao sada da kažem. Takođe se radi i perspektivni plan unapređenja privrede, ali je veliko pitanje da li će biti gotov do kraja godine. Ukoliko poseban odbor Izvršnog vijeća i Skupštine dovrši prijedlog perspektivnog plana do kraja godine, Savezno izvršno vijeće će ga sigurno uzeti u razmatranje.

— Koji se zakoni još očekuju?

— Pri kraju je izrada prijedloga zakona o eksproprijaciji i on će do kraja godine biti razmotren na sjednici Saveznog izvršnog vijeća. Poslije debate o referatu iz stambenog zakonodavstva, koja će se, kako sam rekao, voditi na prvij sjednici Skupštine, na redu je izrada zakona o stambenoj svojini, o stambenim zadrugama, o korišćenju stanova, o zakupu poslovnih prostorijska, o upravljanju stambenim zadrugama i o financiranju stambene izgradnje.

Također treba istaći prijedlog Zakona o autorskom pravu, advokaturi i o arhivama. Oni su već uglavnom završeni i očekujemo da se mogu staviti na dnevni red Skupštine do kraja godine. Zajedničke komisije Vijeća i Skupštine pripremaju zakon o radnim odnosima, o organizaciji javne zdravstvene službe, o penzionom osiguranju, o ratnim vojnim invalidima i druge.

Do kraja godine Savezna narodna skupština bit će prilično zauzeta pretresom i donošenjem većeg broja zakona iz raznih oblasti društvenog života.

ZABILJEŽENO

Podbacio ulov plave ribe

Kao i prošle tako je i ove godine podbacio ulov plave ribe. Time su se kod onih zadruga koje imaju granu ribarstva povećali gubici. Takova je situacija kod zadruga u Prvić Luci, zatim Rogoznici, Zirjama i još nekim. Sve zadruge imale su gubitak. I ribarske zadruga. Primošten i Jezera isto tako iskazale su gubitak. Kako takovi gubici negativno utječu na ostalo poslovanje i rad zadruga nužno je bilo preći pokrivajući tih gubitaka. Međutim, zadruga u Prvić Luci nije u stanju da pokrije gubitak. A ni neke druge zadruga. Da bi se ipak omogućio rad takovih zaruga, doneseni su propisi sa kojima je ovlaštena banka da može srednjoročno kreditirati zadruga u visini gubitka. Time bi zadruga došle do izgubljenih obrtnih sredstava. Pokazalo se da, iako je stanje kod zadruga loše, ipak do danas nije bilo interesa da se pokriju ti gubici. Pretpostavlja se da nije zadržanih organizacijama, koje imaju negativan financijski rezultat, dovoljno jasna sama stvar. Ali, nije baš tako. I to je ono što zabrinjava.

Većina naših primorskih sela ima glavni ili isključivi izvor zarade i prihoda što ga izvadi iz mo-

ra. A to je ulov ribe. Prije svega plave ribe. Zato je i nerazumljivo, što kod nekih prevladava mišljenje, da bi zadruga trebale napustiti ribarstvo, jer je ono «neretabilno», jer se ono samo isplati privatnicima i sl. Sve to vodi na mlin vodu onima tendencijama, koje se ispoljavaju u shvaćanjima, da se u ribarstvu ne može bez privatne inicijative. Što to znači? Praktično da u toj grani treba usporiti općem društvenom razviku stagnirati. I ne samo stagnirati, već juriti natrag, tamo odakle se nekada pošlo. A vrijeme je otišlo naprijed, a neki ljudi nisu imali dovoljno zamaha da idu u korak s vremenom. Zato se pojavljuju takove priče. Loše je u tome sama činjenica da ima i pojava nasjedanja. Neki su već bili skloni da se prepusti ribarstvu i da zadruga ostavi ovu granu. Nečujnih i pritajenih željica bilo je i u Rogoznici. A u Zirjama ipak nešto se smanjilo na račun ribarstva. A Jezera, ribarsko mjesto, traži izlaz u drugom pravcu. Bavi se spužvarstvom. Ribarstvo je posebna profesija. Prije svega to je profesija ustrajnosti i rada. Bez rada nema ribara. Zato treba ribariti. Stalno. Iz dana u dan. Tako su radili ribari.

I lovili ribu. Danas nema. Sutra može i treba da bude. A onaj koji ribari i ulovi.

Kod zadruga nije, dakle, uzrok u gubicima. Ponajmanje, jer je i društvena zajednica zainteresirana, te putem kredita hoće da sanira takove zadruga, već je pitanje u organizaciji ulova, pitanju nagrade ribara i pravilne raspodjele prihoda, kao i pitanje same ovisnosti ribara od ulova. Ta pitanja zaslužuju da se prouče. No, kako vidimo, zadruga su ostavljene same sebi. A to je loše. I taj problem se ne može sagledavati s uskog kruga interesa ovog ili onog mjesta ili zadruga. On je opći. A zato bi nadležni iz općine i kotara morali sagledati ozbiljnost ovog pitanja i kao takovog ga i tretirati.

Ante Deković

UHVAĆENE DVIJE TALIJANSKE KOČE

Prošlog jedne patrolni čamci JRM uhvatili su kod otaka Blitvenica dvije talijanske kočice koje su lovile ribu u našim teritorijalnim vodama. Objе ribarice dovedene su u Šibenik i predane sucu za prekršaje. Kapetani ribarica »Matia e Francesco« i »Alberto padre« kažnjeni su novčanom globom.

Realni planovi

(Nastavak sa 1. strane)

trebno je da se održe pripremni sastanci na kojima bi se dogovorili o izvršenju svih priprema i navedenih zadataka. Na tim sastancima bi također trebalo donijeti odluku o sazivu godišnjeg izbornog sastanka.

Sve što se postavlja pred organizaciju nije jednostavno i lako sprovesti. Upravo radi toga se očekuje, da će se na ovim izbornim sastancima birati najbolji omladinci i omladince u sekretarijate osnovnih organizacija koji mogu brojiti od 3—11 članova. Predsjednik i sekretar u svakom slučaju moraju biti najistaknutiji omladinci.

RADNI KARAKTER OPĆINSKIH KONFERENCIJA

Svakako u prvi plan dolazi izvještaj o radu Komiteta i organizacija, a zatim realni i mobilizatorski plan za 1957. godinu. Ne bi smjeli uspjeti potpisnuti sa slabostima, već da se sagleda što je u sistemu i metodi rada općinskog komiteta i osnovnih organizacija nedostajalo i koliko se Komitet angažirao na izvršenju pro-

slugodišnjeg plana. I ostale pripreme treba na vrijeme obaviti, jer sve konferencije moraju se održati do kraja prosinca.

Sastav Komiteta je od velikog značenja za daljnji rad i upravo o tome je korisno da se na vrijeme razmisli. Isto tako potrebno je razmisliti o socijalnom sastavu, pomlađivanju i izboru drugarica u komitet, pa o tome raspraviti na konferencijama. Ta pitanja treba razmotriti prema situaciji na svakoj općini, ali opće principe u svakom slučaju treba poštivati.

PROMJENE U KOMITETU, IZBOR PREDSEDNIKA I SEKRETARA

Dosadašnji predsjednik Kotarskog komiteta razriješen je dužnosti, radi odlaska na novu dužnost, a dosadašnji član Kotarskog komiteta Mate Mijić oslobođen je dužnosti radi odlaska sa terena, i nekih slabosti kojih je imao u radu. U Kotarski komitet kooptiran je Josip Gotovac i Marko Knežević. Na kraju je za novog predsjednika izabran Zvonko Baković, a za sekretara Mirko Knežević.

— s —

Realizirati zaključke

(Nastavak sa 1. strane)

Kotarskom odboru Socijalističkog saveza, te onih pri općinskim odborima. Ustanovljeno je da one ni izdaleka nisu izvršile zadatke koji su se pred njih postavljali. O uzrocima slabog rada tih komisija morat će se ubuduće povesti mnogo više računa. U svakom slučaju pristupit će se organizacijskom sredjenju i učvršćenju tih komisija.

Raspravljalo se i o nekim financijskim pitanjima, a osobito je bilo govora o članarini. Konstatirano je, da se prikupljanju članarine ne poklanjaju gotovo nikakva pažnja. Većina organizacija ne izvršava u tom pogledu obaveze prema svojim višim forumima. Pojedine općine, kao na pr. Skradin, Vodice, Primošten i Oklaj, nisu ništa uplatile Kotarskom odboru na ime članarine za 1956. godinu. Općina Tjesno uplatila je tek 0,8% od zaduženja, Stanjkovići 5%, Drniš 7%, Kistanje 14%, Knin 11,9%, a najbolja je općina Šibenik, koja je uplatila 33% od cjelokupnog zaduženja.

Na kraju je zaključeno, da se organizaciono učvršće komisije pri Kotarskom odboru SSRN i da se pridje organiziranju aktivna na općinama. Poraditi će se osim toga na sredivanju stanja u kotarskim rukovodstvima društvenih organizacija, a dat će se inicijativa za osnivanje Kotarskog saveza sportova.

Pred prvu premijeru u novoj sezoni Aleksandar Nikolajević Ostrovski

Talenti i obožavaoci

Vi ste poklonili književnosti čitavu biblioteku umjetničkih djela, stvorili za scenu svoj naročiti svijet. Vi ste jedini dovršili građevinu kojoj su temelje udarili Fonvizin, Gribojedov, Gogolj. Ali samo poslije Vas mi, Rusi, možemo sa gordošću reći — mi imamo svoje rusko nacionalno kazalište. Ono se s punim pravom može nazvati »Kazalište Ostrovskega«. — Tako je pisao veliki ruski književnik Ivan Aleksandrovič Gončarov, pisac »Oblomova« Aleksandru Nikolajeviću Ostrovskom prilikom njegove 35-godišnjice književničkog rada.

Kazalište Ostrovskega — jer ono postoji kao poseban pojam poznato je i obožavljeno u gotovo čitavom civiliziranom svijetu. Njegove drame, komedije, igrokazi, historijske slike i bajke još dan danas predstavljaju osnovu repertoira gotovo svih ruskih i velikog broja evropskih kazališta. »Suma«, »Oluja«, »Bez krivice krivih«, »Sirotinja nije grijeh«, »Bez miraza«, »Kola mudrosti — Dvoja ludosti«, »Unosno mjesto«, »Talenti i obožavaoci« prikazani su u našoj zemlji bezbroj puta. »Snjeguročka« i »Oluja« poslužile su kao libreta operama Rimskog Korsakova.

Aleksandar Nikolajević sin je oca činovnika — raznočina, vrlo skromnog materijalnog stanja. Roden u Moskvi 1823. godine, proveo je mladost u Zamoskvoriji,

pačuju, na Maloj Urdinki u krugu tamošnjih trgovaca. Utiske iz trgovačkih kuća i života njihovih stanovnika, ponio je mali Aleksandar sa sobom u život, unijevši ih u niz kasnijih kazališnih djela. Tu je on susreo i Dikoja iz »Oluje« i Torcova iz »Sirotinja nije grijeh« i Velikatova iz »Talena«.

Nemiran umjetnički duh Ostrovskega skrivio je potkud njegovih studija prava — prešavši u »kanceliste« i postavši činovnikom »suda savjesti«, susreće se pomno s životom svojih trgovaca i to s njihovim ličnim i porodičnim životom. Bio je to ogroman materijal mladom pronicljivom piscu — neiscrpivo vrelo smiješnih i tužnih slika, koje je Ostrovski obimno iskorištavao.

Ostrovski je vrlo rano ocrtao svoj stav i odnos prema društvenim pojavama svoga doba. Obračujući se sa »Domostrojom«, i kako se izrazio Dobroljubov na »čarstvo mraka« — na život osnovan na despotizmu, neprosvijećenosti, prevarama i samovlasti — izvrgavao je Ostrovski ruglu, podsmijehu i osudi rusko društvo 70-tih godina. Zahvaljujući podršci najvećih duhova tadašnje ruske literature: Gogolja, Gončarova, Turgenjeva, Dobroljubova, Černiševskog, Hercena i Nježrasova, odhrvao se Ostrovski prvim narsrtajima cenzure i reakcionarnog javnog mijenja i nastavio s ogromnim žarom na stvaranju narodne kazališne književnosti. Izvrgavajući smijehu veleposjedničku klasu, potpisnu nasrtom trgovaca i mlade buržuazije (»Suma«, »Posljednja žrtva«), šibajući korupciju u činovničkim vrhovima ruskog samodržavlja (»Unosno mjesto«), skida masku čestitosti i progresa s lica borbene mlade buržuazije (»Talenti i obožavaoci«, »Vuci i ovce«). Ogorčeni borac za slobodu ličnosti (»Oluja«), za prosvjetu (»Talenti i obožavaoci«) istodobno je pjesnik s mnogo smisla za narodnu liriku (»Snjeguročka«).

Ostrovski voli kazalište, voli glumce. Gotovo čitav svoj život proveo je po kazalištima, okružen glumcima. On nije mogao odoljeti napasti, te u jednom od svojih posljednjih djela »Talenti i obožavaoci« iznio život u kazalištu — u uzvišenost i svu ljepotu života u umjetnosti — taj ogran raspas između vrhunca sreće i bezdana boli, unutar kojeg se bez prestanka kreću, uzlijeću i

padaju sva ona »djeca raja«, kojima je sudbina namijenila da uđu u kazalište, i da budu iz njega tek izmehena.

Gorka je konstatacija Ostrovskega, u društvenim uslovima 10-tih godina — na usta studenta Meluzova »Zar su umjetnost i razvrat nerazdvojni?« Tko su ti koji Ostrovski naziva »obožavaocima«? To je ona kasta, tanki sloj društva, koja se pravi označavaocima i dobronamjernim čuvarima morala i umjetnosti, te, koristeći svoje veze i ugled u gradu, koriste svoju moć za izživljavanje svoje vlasti nad vrijednostima od sebe, otimajući ljepotu i talentat, koji je njima priroda uskratila. Borba jednog usamljenog »prosvjetitelja« protiv stoglave mediokritetske aždaje javnog mišljenja bezizgledna je, i tako se idilično — romantična melodrama Ostrovskega pojavljuje danas na pozornici kao drama s elementima tragedije, tragedije vječite aktualnosti. —

„Mora se osuditi takav postupak“

U »Šibenskom listu« br. 210 od 19. IX, 1956. objavljen je članak pod naslovom »Mora se osuditi takav postupak«, koji ne je svojim sadržajem ponukao na ovaj odgovor.

Dana 30. VII. o. g. drug Božo Ležaić knjigovodja poljoprivredne zadruge Đevrske donio je na blagajnu isplate Narodne banke Šibenik dva čeka, jedan na iznos od Din 148.000 a drugi na 7.530, ukupno 155.350. Čekove sam knjižio, jednoga od 148.000 u knjigu blagajne u izdatak, a drugoga od 7.530 knjižio sam u knjigu blagajne u primitak.

Kako je drug Ležaić imao dva čeka za isplatu, ja sam umjesto da uzmem njegova oba čeka i da mu ih isplatim, uzeo ček od »Električnog« poduzeća koji je glasio na iznos od Din 12.430 i pribrojio ga čeku druga Ležaića koji je glasio na iznos od Din 148.000 tako da sam mu ukupno isplatio 160.430 Din a ne 155.350 koliko sam trebao isplatiti. U specifikacija na poledini čekova može se utvrditi da li su ovi moji navodi istiniti. Svatko zna koji radi sa novcem i ovakvim stvarima da su ovakve griješke moguće i da nisu odraz aljkavosti i nemarnosti, kako to drug Ležaić iznosi u svom članku.

Netočna je tvrdnja druga Ležaića da sam ja njega pitao koji iznos dinara ima primiti, jer prilikom potpisa čekova, drug Ležaić uopće nije gledao čekove i nije ih izbrojio, te ga radi toga nisam pitao za iznos koji ima primiti. Možda je on čekove ranije izbrojio i znao iznos koji ima primiti, pa me baš čudi njegov postupak da prilikom isplate kad je prebrojio novac nije reagirao da sam mu isplatio više, već je pokupio novac i otišao.

Prilikom uštivanja blagajničke knjige pokazalo se da blagajna ne štima za iznos od Din 5.080 upravo ona razlika između isplaćenih čekova druga Ležaića.

Pronašavši griješku i uvjerivši se da se zaista višak nalazi kod druga Ležaića, išao sam ga potražiti i nadem ga istog dana na autobusnoj stanici. Kazao sam, da sam mu isplatio 5.080 Din više, jer da sam zamijenio čekove. On je odmah tvrdio da mu nisam više isplatio, a na moj poziv da dođe u banku i da prebrojimo novac, rado je pristao, jer je sada zaista znao da mu iznos novca odgovara točnosti.

Netočna je tvrdnja druga Ležaića da su me svi službenici Narodne banke podržavali prilikom naše rasprave, već su samo bliznji službenici promatrali raspravu sa svojih radnih mjesta. Kako drug Ležaić nije htio priznati višak primljenog novca, razvila se žustra rasprava a bilo je tu i povišenog tona sa mojom, a i sa njegove strane. Njega nije htio nitko »opljačkati« (kako on to tvrdi) a najmanje ja i službenici Narodne banke koji su me navodno podržavali.

Sigurno sam da sam drugu Ležaiću isplatio višak od Din 5.080 a što se vidi i po specifikaciji čekova i zato sam dao oduška mojim osjećajima što bi i svaki drugi učinio koji radi za plaću kao i ja.

Ovakav postupak i negiranje primitka novca (viška) nije ni humano a ni socijalistički i takav postupak je za osudu.

Stvar je na ispitivanju kod nadležnih organa, pa će istina izći na vidjelo. Juras Marijan

Knin u jesenskim okvirima

Izjutra su poranile vrijedne domaćice. Žure na tržnicu. Više uobičajne nabavke. Vraćaju se punim košarama i torbama iz kojih proviruju breskve, rajčice, paprike i šljive. Nešto će se upotrebiti za dnevnu potrošnju, ostalo za zimnicu. Kuha se šljiva, priprema pekmez, džemovi i kompoti. Režu se rajčice, teče crveni sok i pune staklenke.

Brige za drvom su porasle. Sa svakim danom, koji odmiče, problem nabavke ogreva raste, ali, tu želju nije lako ostvariti. A bilo bi tako lijepo dovesti 2—3 m³ drva, urediti ih i složiti. Lakše bi tada prolazili jesenji dani, lakše i smirenije. Dotle ostaje jedna bora na čelu.

Ovih dana regruti su veselo prolazili gradom, iako ostavljaju za godinu dana, a neki i za više svoj dom i svoje mjesto. Ipak se je otila pjesma regruta, koji su promicali ulicom s drvenim koferom u ruci. Ili slika ona ista, kao uvijek. Ošišan regrut veselo pjeva. Umjesto kape stavio je na glavu rubac, čije je krajeve vezao u čvorove. Zagrljeni mladići u širokom frontu prekrili su ulicu s kraja na kraj. Pjesma ne prestaje.

I ujutro i poslije podne povorke mališana i starijih đaka, kao rijeka slijevaju se ulicom. Počele su školske brige. U torbama i pod

rukum nove knjige i nove sveske. Od šareno obojenog bukvara sa krasnim slikama do udžbenika maturanata, koji ove godine trebaju savladati posljednju i najtežu etapu u školi.

Jesen je suha, nema kiše. Kad se napusti asfalt noge gaze prašinu, koja se magomilala na cestu. Voda u Krki je veoma niska i na mnogim mjestima lako se može pnegaziti. I vodopad Krčić je zasušio. Zemlja i raspucala i žedna kiše.

Pojačana je politička i društvena aktivnost. Održavaju se uobičajeni sastanci osnovnih organizacija Socijalističkog saveza. Općinsko sindikalno vijeće održalo je plenum. Razmotrena su neka pitanja iz oblasti radničkog obrazovanja, a govorilo se i o mogućnosti nabavke zimnice i ogreva.

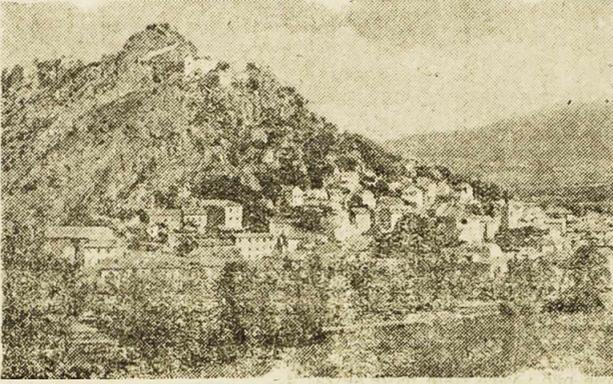
Mjesno kulturno - umjetničko društvo započelo je rad u Dramskoj i pjevačkoj sekciji. Kino DINA prikazivao je domaći film »Djevojka i hrast«, koji je primljen podijeljenom naklonošću.

U prve jesenje dane pojavio se u gradu cirkus »Kolozeum« i razzapeo svoj šator bez krova. Zastave, zeleno platno u krugu i nekoliko cirkuskih kola privuklo je pažnju djece i starijih. Nekoliko priredaba, koje su održane, zadovoljile su ljubitelje cirkuskih programa.

Jesenji dani su s negodovanjem primljeni od strane građevinara. Radovi se izvode užurbano. Treba koristiti lijepo vrijeme i učiniti što se više može. Općina dovršava stambenu zgradu u centru grada. Na svim ostalim gradilištima također je veoma živo. U ovoj godini dosta se učinilo. Nikle su nove građevine. Grad se širi i dobiva ljepši izgled.

Jesen je pokrenula vinogradare, koji užurbano vrše priprema za berbu i smještaj novog vina. Bačve se prevoze, peru, i dovode u ispravno stanje. Ubrzo će u vinogradima biti neobično živo.

Jesen je došla. Sve je omedeno jesenskim okvirima i svugdje se pojavljuju jesenske slike i nastaju jesenske brige. — a —

Kozerija Dobro platiš, pa dobro i putuješ

Šibenik — Zagreb. Velešajamski dani. Direktni vagon prve klase. Kola se rezervacijom. Dobro platiš, pa dobro i putuješ.

Pažnja koju željeznice poklanjaju udobnosti putnika dirljiva je. Mali kupeci. Uska i kratka sjedišta tapcirana polivinilom. Sa svake strane četiri sjedišta. Sjedišta, ali ne i mjesta za četvoricu.

Ljudi koji se nikad nisu ni vidjeli, pa makar bili i različiti spola, sjede stisnuti jedan uz drugog. Taru se jedan o drugog, naslanjaju se jedan na drugog, pušu u lice jedan drugome.

Cijelo vrijeme sam se tješio i zahvaljivao bogu što kraj mene ne sjedi netko ala jedan moj malo odebeli prijatelj. Do Zagreba bi sigurno izgledao kao da sam prošao kroz strojeve valjaonice »Boris Kidrič«. Inače me dugo mučila misao, kako bi se tu provela zajedno dvojica takve stature.

A vagon poskakuje po šinama i pleše sve moguće moderne plesove: bugi-vugi, rumbu, sam-bu, kongu. A Pulmann je već davno umro. Kao da se nije ni rodio.

Kad je voz krenuo iz Šibenika, mjesto kraj mene je ostalo prazno. I još dva mjesta u kupeu. Fino, moći ću se barem malo raskomotiti. Ali, moja radost je bila kratkotrajna. Na Ferkoviću dohriše u naš kupe četvorica što su u splitskim vagonima ostala bez mjesta. 'Ivrdili su da su imali rezervirana mjesta, ali da su njihova mjesta zauzeli drugi koji su također imali rezervaciju za ista mjesta. Sretni, zauzmu prazna mjesta. Mi starijedioci nismo bili baš oduševljeni. Konduktar, nakon što je pregledao putne isprave, rekao im je: Sad možete sve do Zagreba mirno počivati. Ali, i njihova sreća je bila kratkotrajna. Negdje kod Drniša upadne kao iz neba jedan čovjek.

Izvinite, imam rezervaciju za dva mjesta u ovom kupeu.

Nakon što je pokazao cedulje, dvojici sretnika nije preostalo drugo nego da rezignirano izađu. Sta se može! S tuđeg konja na sred polja.

Zaista je dirljiva pažnja koju naše željeznice poklanjaju udobnosti putnika.

Možda niste znali da se sjedišta na kojima sjedite mogu sasvim izvući. Čemu to služi? Dosjetili su se domišljati putnici u jednom kupeu. Oni su jedno sjedište skinuli i navatili na prozor, koji je bio bez stakla. Ali kratko i usko sjedište bilo je premaleno da bi pokrilo cijeli prozor i oni su i dalje cvokotali zubima. Rukovodioci ministarstva željeznica mora da se kroz to vrijeme strašno štucalo.

Za one koji vole putovati u mraku bio je na raspolaganju jedan kupe u kojem svijetlo nije funkcioniralo. Mislim da to tako mora biti, jer u šibenskom vagonu redovito postoji takav kupe. Jedan putnik iz tog kupa stalno je boravio u hodniku. Preplašio se, naime, nekakvog kiselkastog mirisa koji se osjećao u kupeu, a za kojega je mislio da je plin koji izlazi kroz pokvarenu lampu.

Stajali smo neko vrijeme u hodniku. Prolazeći kroz jedan tunel skoro smo se zagušili od dima koji je ispunio hodnik. Konstatirali smo da je ušao kroz jedan prozor, koji je također bio bez stakla. To je valjda radi onih sretnika koji se ne moraju stiskati na uskim sjedištima u kupeu kola sa rezervacijom, već komodno stoje na nogama u dugom hodniku.

Zaista je dirljiva pažnja direktora željeznice.

Konduktar nam je rekao da vagon ide u Zagreb na remont. A zašto bi na remont išao prazan vagon?

Da, vagon prve klase, ali daleko od prvoklasnog vagona.

A kupeci u splitskom kolima su široki, udobni. Sa svake strane po tri sjedišta. Vozna karta: 2466 dinara plus 50 za rezervaciju. Nema šta: dobro platiš, pa dobro i putuješ. — n —

Poljoprivredna zadruga s o. j. u Šibeniku

Upravni odbor poljoprivredne zadruge u Šibeniku shodno čl. 53 Pravila zadruge

raspisuje

NATJEČAJ

za popunu upražnjenog mjesta poslovnog upravitelja zadruge.

Uslovi:

- potpuna srednja ili njoj ravna stručna sprema i 3 godine zadružne prakse;
- nepotpuna srednja škola sa najmanje 8 godine zadružne prakse.

Plaća po kolektivnom ugovoru zadruge. Rok natječaja je 15 dana od dana objavljenja. Molbe propisno taksirane s opisom dosadašnjeg rada, te uvjerenje da nisu kažnjavani i da se ne nalaze pod istragom slati komisiji za natječaje pri Zadružnom savezu u Šibeniku.

UPRAVA

Šibenik kroz tjedan

NARODNO SVEUČILIŠTE

U dvorani Doma društvenih organizacija (bivša Bovanova škola) održat će Janko Marinković predavanje pod naslovom: Kazalište Ostrovske. (Povodom premijere u Narodnom kazalištu).

Predavanje će se održati 30. o. mj. (nedjelja) u 11 sati.

KAZALIŠTE LUTAKA

Na repertoaru kazališta je «Crvenkapica».

Srijeda, 26. IX. — predstava za kolektiv Tvornice elektroda i ferolegura.

Četvrtak, 27. IX. — predstava za dake III. osmogodišnje škole.

Petak, 28. IX. — predstava za dake I. osmogodišnje škole.

Za sve dane početak je u 18 sati.

Nedjelja, 30. IX. — kazalište lutaka gostuje u Kninu.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma — IZA SPUŠTENIH ZAVJESA — Dodatak: Filmske novosti br. 37. (do 27. IX.)

Premijera talijanskog filma — KRUH, LJUBAV I MAŠTA — Dodatak: Filmske novosti br. 38. (28. XI. do 2. X.)

SLOBODA: premijera američkog filma — MOSTOBRAN — (do 2. X.)

Premijera američkog filma — TARZANOV BIJES — (3. do 7. X.)

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

ROĐENI

Nikola, sin Jakova i Simice Belamarić; Zanko, sin Tome i Jakice Mrdalj; Irena, kći Nediljka i Marije Maretić; Grozdana, kći Slavka i Radojke Stijelja; Ivan, sin Mladena i Zorke Jurković; Ante, sin Jose i Jelene Vrtić; Janja, kći Paške i Ane Pirijca; Radmila, kći Miloša i Marije Sekulić; Neno, sin Jakova i Karmele Alviž; Neven, sin Zarka i Kristine Bračunov; Dragica, kći Curavić Jose i Šumera Tonke; Davor, sin Stipe i Dragice Ercegović; Snježana, kći Marić Branke i Perković Katice; Ranka, kći Vujađina i Sonje Beader; Boris, sin Ivana i Jele Grgurev i Branko, sin Veljka i Save Vukojević.

VJENČANI

Radečić Uroš, tokar — Trlaja Boža, domaćica; Galbrić Ivan, zemljoradnik — Čobanov Stana, kućna pomoćnica; Čvrlić Ive, zidar — Klisović Janja, domaćica; Curović Nikola, bojadar — Jaram Tonka, domaćica; Tanfara Borislav, radnik — Šarić Frana, domaćica i Prebenda Josip, radnik — Gović Tonka, domaćica.

UMRLI

Petrina Joso pok. Ante, star 21 god.; Vrtić Ante Josin, star 1 dan; Milković Kata ud. Frane, stara 78 god. i Rosić Ivka ž. Ante, stara 45 god.

Knin

ROĐENI

Zlatibor, sin Boška i Milice Sladić; Dušan, sin Dragana i Milice Stojaković; Jugozora, kći Jovana i Janje Drndak-Njegić; Stevan, sin Mihaila i Milice Popović; Radojko, sin Ilje i Anice Novaković; Borislav, sin Petra i Mare Džepina; Milorad, sin Nikole i Milice Bjedov; Slobodan, sin Miloša i Ljubice Matijaš; Vesna, kći Ivana i Anke Bračić; Jovica, sin Đurđa i Anice Karnja; Radojka, kći Mihaila-Mirka i Dušanke Gambiroža i Zoran, sin Petra i Jeko Mitić.

VJENČANI

Mirković Ilija, ing. — Bradarić Ksenija, liječnik i Tičina Božidar-Vjekoslav, novinar — Brajević Olka, stenograf.

UMRLI

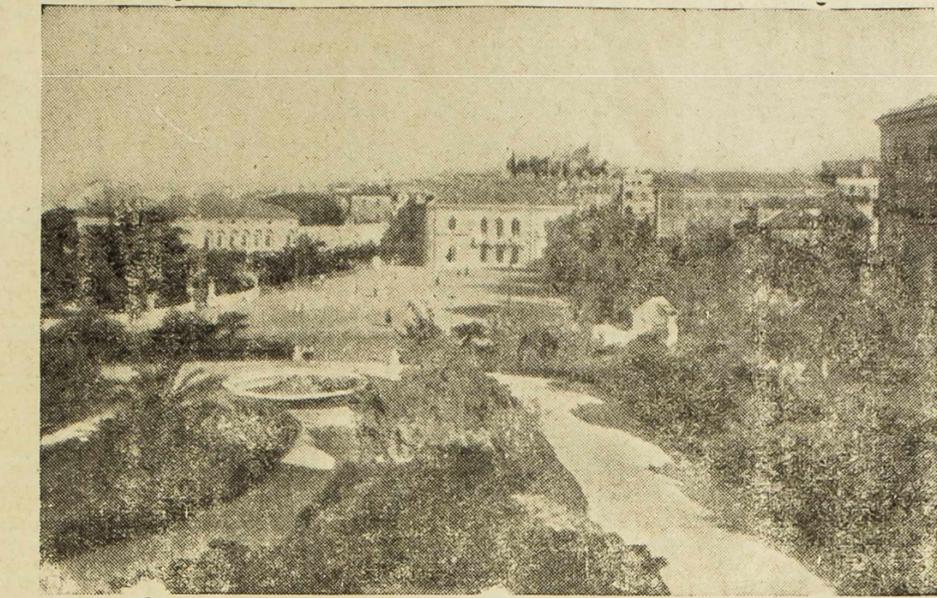
Katić Petar Jovanov, star 5 mjeseci; Lelas Marko Afama, star 23 godine; Gušo Staniko pok. Ante, star 70 godina i Režić Nikola pok. Mate, star 52 godine.

O B A V I J E S T

Ovo poduzeće nabavilo je najnužniji broj motornih vozila koja su neophodno potrebna za svespremnosti njegovih postroja. Događa se, međutim, da ustanove kao i pojedinci mole za svoje potrebe.

Obavještavamo sve zainteresirane da se ubuduće ne obraćaju ovom poduzeću sa takvim zahtjevima, jer će se obzirom na važnost koju vozila ovog poduzeća imaju u službi održavanja pogonske spremnosti sve molbe biti odbivene.

Ovo važi za svako doba dana i noći bez obzira na radno vrijeme.

gradska kronika

Izvršena ispitivanja za izgradnju solane

Ovog ljeta boravila je u Zablacama jedna ekipa stručnjaka iz Zagreba u svrhu ispitivanja terena za korištenje postojećih i izgradnju novih solana na području Malih Solina i Velikog Blata. U suradnji s Udruženjem rudnika i industrije nemetala PNRJ Održavanje za komunalne poslove NO-a općine Šibenik izvršio je potrebna mjerenja i snimanje terena koji će poslužiti za izradu projekta solane. Dosadašnja ispitivanja dala su povoljne rezultate. Godišnji prinos iznosio bi 4 do 5.500 tona soli. U prvoj fazi pri-

stupilo bi se izgradnji solane u Zablacama, a kasnije bi se za istu svrhu ispitao Morinjski zaljev na kojem bi se također izgradila jedna solana.

UČESTALI POŽARI

Dana 18. ovog mjeseca izbio je požar u kući broj 14 b, Ulica Ive Zaninovića. Stanar je ostavio ukopčano električno kuhalo i tako je došlo do požara.

Istoga dana nastao je požar u borovoj šumici Marjana Šupe, nedaleko stadiona «Rade Končara».

U predjelu Križa djeca su 20. ovog mjeseca zapalila piljevinu i vatra je ugrozila obližnju šumu.

I 21. ovog mjeseca zaprijetila je šumi u predjelu Baldekinu ozbiljna opasnost od požara. Vatru je prouzročio jedan dječak. Šteta iznosi preko 80.000 dinara.

Da prilikom navedenih požara nije bilo i veće štete može se zahvaliti brzom intervenciji stane Vatrogasne straže i vatrogasnoj jedinici JRM, koji su uvijek uspješni da požare pravovremeno lokaliziraju, a zatim ugase. V. Ž.

NOVI UČENICI U PRIVREDI

U novoj školskoj godini prijavilo se velik broj učenika koji će izučavati razne zanate. Dosad je sklopljeno 130 ugovora između učenika u privredi i domaćih poduzeća. Oko 100 učenika bit će uključeno u metalsku struku, a ostali će izučavati druge zanate.

ŠAHOVSKA OBAVIJEST

Naš sugrađanin dr. Petar Trifunović šahovski velemaštor, održat će dana 2. X. 1956. god. u Domu JNA simultanku na 30 ploča.

Početak u 17 časova. Pristup slobodan.

OBAVIJEST ŠUMARIJA ŠIBENIK PRODAJE

dva rabljena kauča i rabljeni fotografski aparat marke Retinette. Reflektanti neka se obrate na Šumariju Šibenik.

OBAVIJEST ŠUMARIJA ŠIBENIK

BI KUPILA PRIKLADAN BROD s ispravnim motorom dužine cca 6-8 metara.

Interesanti neka se jave izravno na Šumariju Šibenik.

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK

Komisija za stipendije

OBAVIJEST

Narodni odbor općine Šibenik, obavještava sve zainteresirane za dodjelu stipendije da od 26. ovog mjeseca mogu dobiti obavijesti.

POŽAR ŠUME

Prošlih dana izbio je požar u šumi kod Raskrižja, koji je izazvan nepažnjom nekih težaka. Oni su naime zapalili sakupljen korov i travu, međutim, uslijed vjetrova vatra je zahvatila obližnju šumu. Odmah je intervenirala stalna vatrogasna straža i vatrogasna jedinica JRM, pa je požar ubrzo ugašen. Šteta je neznatna. (M. N.)

O B A V I J E S T svim potrošačima električne energije

U posljednje vrijeme veći broj naših potrošača nabavio je jača trošila kao: električne peći, štednjake, hladnjake i tome slično, a da se prethodno nisu informirali kod ovog poduzeća da li će im s obzirom na stanje biti dovoljno priključak tih trošila.

Mole se svi zainteresirani da se prije namjeravane nabavke trošila informiraju kod tehničkog odjela ovog poduzeća o mogućnostima priključka, jer se da im nabavljeno trošilo ostane neiskorišteno uslijed energetske nemogućnosti da se dozvoli priključak.

Na kraju upozoravamo da ne smije biti upotrebiti bez prethodnog odobrenja ovog poduzeća. U protivnom potrošaču će biti uskraćena daljna dobava električne energije.

Mole se svi potrošači da se u vlastitom interesu prednjeg točno pridržavaju.

UPRAVNI ODBOR ELEKTRIČNOG PODUZEĆA ŠIBENIK

Sličice

Prvi su maškini još proljetos udarili u temelje nove privremene ribarnice, pa smo pretpostavljali da će krov nad onom četiri zida uskoro biti postavljen. Ali se gradnjom ne žuri, kao da čeka da proslavi godišnjicu. Zašto i ne bi, ta ribari su i onako naučili na kišu i vjetar, pa im ne će biti teško prezimiti tamo gdje su proveli i ljeto.

Sto mislite sada o našoj obali? Pristaje svakom gradu. Nego, prode ljeto, a mjesta predviđena za klupe, ostadoše prazna, a tih večeri tako bi se rado sjelo uz more. Tek neki dan osvanu jedina pred Lučkom kapetanijom. Lijepa je i udobna. Nema šta. Ali kad smo toliko čekali na ovu prvu, koliko ćemo čekati na ostale.

Putnički parobrodi dolaze nam obično navečer ili po mraku. Ulazeći u luku putnici, to je i prirodno, promatraju grad. Kod nas mogu da vide samo obalu koja je lijepo i moderno osvijetljena. Ali tu je i kupola katedrale, koja je nekada također bila osvijetljena. Instalacija postoji i danas samo bez žarulja u reflektorima. Izgleda da nema tko da javi Električnom poduzeću da te žarulje ne vrijeđe i da ih treba izmijeniti. Koristimo, evo, priliku da ih na to upozorimo.

Biste kazali na ona kola, koja natovarena raznim materijalom dnevno voze pločnikom na obali. Vjerojatno čemo za kratko vrijeme imati i taj pločnik sličan onima u gradu, gdje u nekim ulicama gotovo noge lomimo. Zar se kod nas taj problem ne može ipak riješiti sa stanovišta općih interesa, a ne onih prevoznika? Br.

DŽEPAR OSUĐEN NA DVIJE GODINE ZATVORA

Pred Kotarskim sudom u Šibeniku odgovarao je ovaj dana Ljubko Kolundžić p. Sime, rodom iz okolice Benkovca za niz krađa koje je izvršio za vrijeme održavanja pazarnog dana u Kistanjama. On je 19. prošlog mjeseca ošteti 15 lica, ukrađivši im iz džepa svotu u ukupnom iznosu od 108.000 dinara. Sud ga je osudio na dvije godine zatvora. Sav novac i ostali vrijedni predmeti povraćeni su oštećenim licima.

(Svršetak)

Iz staroga Šibenika

Pokret šibenskih težaka 1739./40.

Ovi sastanci, međutim, nisu bili ni tajni, ni nedozvoljeni. Radilo se o vijecanjima o dnevnom redu seoske posobe, koji će se predložiti šibenskom knezu na odobrenje uz molbu za održavanje posobe. Tako su, na pr., Vodičani sredinom veljače tražili saziv posobe i knezu podnijeli točke dnevnog reda, o kojima će se na ovoj raspravljati i donijeti zaključci (sastav predstavke vladi, izbor predstavnika koji će je podastrijeti, osiguranje sredstava za putni trošak ovih). Vodička je posoba imala raspravljati o ovim težačkim tegobama: veći dio sela nema svoje zemlje, i kuće se nalaze na zemljištu gospodara; zemljovlasnici traže dohodak preko onoga što im pripada; nema gonjaja zemlje od koga se ne plaća zemljarina, i biskupu 4 a stolnoj crkvi 6 solida po gonjaju; gospodari daju procijeniti rod maslina krajem ljeta, kad su one jedre, tako da težaci moraju u berbi dopunjavati od svoga gospodarev dio; težaci su prisiljavani nositi masline u gospodarevu uljarnu na preradu, i tu im se opet oduzima dio u ulju. Saziv posobe tražila su i ostala sela.

Pasqualigo se nije mogao odlučiti te je sve molbe poslao u Mletke. Tamo su pošli i predstavnici pojedinih sela. Početkom lipnja stigla je iz Mletaka tražena dozvola za održavanje posoba u svim mjestima i selima (izrijekom se navode: Šibenik, Vodiče i Mandalina). Pod firmom posoba održavane su sada tokom ljeta brojne težačke skupštine, od kojih je mletačkim upravljačima upala u oko ona održana na Danilu, ne samo radi velikog broja učesnika, nego i radi toga što su se na njoj svi prisutni zakleli da će u borbi za svoja prava izdržati do kraja.

Sve ovo mirisalo je Pasqualigo po otvorenom buntu protiv gospode, pa je 3. srpnja pisao Cavalliju: »Napomenuto sam i to da je, nije davno tome, u drugoj jednoj pučkoj buni došlo do istrage skoro čitave plemićke ruke u gradu«. Kad su, pak, od naroda birana Vijeća deseterice, koja su se sa rukovodila akcijom protiv gospodara zemlja, nego i vršila svu upravnu i pravosudnu vlast u selima (I. Grgić); kad je došlo i do uskratke dohodaka — doletio je u Šibenik providur Cavalli glavom i početkom kolovoza lično pozvao na sastanak starješine šibenskih sela. Neuspjeh koji je doživio nagao ga je da par dana nakon toga izdade odluku o općoj zabrani održavanja sastanaka, pa i posoba.

Ali sastanci i posobe održavane su nesmetano i dalje. Imademo, dapače, slučaj da je vlasti prijavljen dnevni red uz molbu za održanje jedne posobe. Učinili su to Vrpoljčani krajem kolovoza 1739. Od njih prihvaćeni dnevni red imade 7 točaka, koje sadrže sve njihove aktualne zahtjeve i potrebe. Na prvo je mjesto stavljena rasprava o »uzdržavanju i oslobodenju vođa koji su zatvoreni radi stvari općina«, a zatim slijede redom točke o procjeni maslina (traženo je da se ova vrši pred berbu) i postavljanju puđara, o davanju soli iz javnih sredstava narodu, o postupku prigodom berbe, o gajevima zajednice, o postavljanju opunomoćnika u parnici sela sa gospodarima, te na kraju još samosvjesna točka o raspravljaju o javno oglašenoj odluci vlasti glede javnih dobara te odgovoru koji će se na nju dati.

ZAHVALA

Punih devet godina nisam vidio na desno oko. I krajem lipnja ove godine izvršio je operaciju na oku dr. Bogumil Sasso, specijalista za očne bolesti i šef oćnog odjela Opće bolnice. Operativni zahvat, koji je obavljen s velikom pažnjom i hladnokrvnošću, potpuno je uspio, i na moju neizmjernu radost ponovo sam pogledao u 77. godini života.

Zbog svega toga od srca zahvaljujem dru. Bogumilu Sasso. Uspjut spominjem da je za vrijeme mog boravka u šibenskoj bolnici dr. Sasso uspio da operativnim putem povrati vid i mojim slijepim i starim sudrugovima Marku Čakardžiću iz Strumice i Robertu Zamoli iz Šibenika. Istodobno sam se uvjerio da u oćnom odjelu bolnice, kojem je šef dr. Sasso, vlada potpuni red i savršena čistoća. Također je i bolnička njega veoma dobra, a u tome prednjači vrijedna bolničarka Benina Dukić, čiji požrtvovan rad zaslužuje pohvalu i priznanje.

Ante Novaković, penzioner Drniš

Doživjevi neuspjeh zabranom skupština, mletačka je vlast počela hvatati i zatvarati težačke predstavnike. Krajem rujna zatvoren je i Vice Fakčević, harambaša i jedan od glavnih vođa pokreta u šibenskom kraju. Ali ni to nije pomoglo: Pasqualigo se u izvještaju od 14. prosinca tuži Inkvizitorima da se »pobuna naroda, kako izgleda, daje nagove« i napada srdare i niži kler, koji »bez rezerve, ne osjećajući grozu i, treba reći, bez straha potpaljuju i pomažu bunu«.

Otpor, sa plimama i osekama, trajao je do jeseni 1740. g. Tada je središnja mletačka vlast odlučila da ga oružanom silom slomi »Privrednj Princip ciny snatti i to jest po odluci Priusviscenoga Senata na 5. Novembra 1740.«, javnim oglasom koji je štampan i na našem jeziku, narodu ultimatum, koji do slova glasi:

»Buduchi data od praude, i od otacbenoga provigegna Priusviscenoga Senata gnegova rasborita iasmislglegna vurhu neskladah, kojassuse usdighnula megiu Gospodarima od zemaglah, i megiu seglianima Darxave Dalmatinske, i stojehi rasloxito na sarce istoga Principa isvarsni myr, jedinstvo, i siedisnege megiue onema priglubglieniama Podloxnzima svojijema; i to na svarhu dassu povrati megiu istijema dobi red, i parvi sklad, s' visskom oblasti svojom hocchie, i odlucito zapovieda:

Da buduchi oblastno osugeno daje zakonito, i pravno usdarxagne, koje nahode Gospodari od zemaglah od svake, i odkojemudrago naravi u Darxavi Dalmatinskoj, da imaju unapriada (kako prije narecena od Proclama Magistrata Rason Vecchie na Parvi Giugna 1736.) Da imaju gnima kmetti davati Dohodak po zakoniku od Gradovah, pogodbe, i obicijae iste Darxave: Buduchi na tu svarhu bio slomgnen Proclama gorie receni na Parvi Giugna 1736, S' knjigami, i s' pismima svojijema, i s' odlukami prilicnima na istu zgodnu.

Ova stavna, i temelgita odluka Priusviscenoga Senata da ima onciass prinieti podpunno svoje obsluxegne: I kol budu neposlusni upanuchie u Principovu sarditu rasarxbu.

I poradi toga Dataje zapovied Providuru Generalu od Dalmatie, i Arbanie dassu ima usdighnuti suproti istijema neposlucnicima s' najtxiem pedlepxagnem za isghled ostalima one privierne Darxave«

Izgledi u uspjeh jednog otpora s oružjem u ruci bili su, u ondašnjim uslovima, za težake upravo nikakvi. Možda je na već spomenutom zajedničkom sastanku predstavnik zadarskih, šibenskih i kaštelanskih težaka, održanom desetak dana nakon duždevog ultimatumu u Šibeniku, pala odluka da se pokuša predstavkama skloniti vlast u Mlecima na bar neka ublaženja težakih tereta. Jer, u Mlecima imali su težaci i pokojeg uplivnog prijatelja: na saslanjanju od 7. ožujka 1740. izjavio je Vice Fakčević, na pitanje tko je njihov zaštitnik u Mlecima, da je to bivši providur Dolfin, Cavallijev neposredni prethodnik, koji protiv težačkog pokreta nije htio upotrebiti silu.

U studenome 1740. g. težaci je pokret ugušeni. Ne raspolazemo podacima kako je to teklo u Šibeniku, ali znamo kako je pokret likvidiran u Kaštelima, Kaštelancu su se, njih 400, s oružjem, povukli bili u planinu, odlučni da prihvate borbu. Stoga ih je trebalo posebno poziniti: 12 kaštelanskih glavara moralo je 23. studenoga 1740. — poput talaca iz Calaisa koje je Rodinovo dlijeto ovjekovječilo — sa konopom oko vrata doći pred Cavallija i moliti milost, a zatim u povorci otići u stolnu crkvu i tu položiti užad, da bi jedna klasa mogla likovati nad svojim »pobjedom«.

Ali ovo se poniženje i kaštelanskim i šibenskim težacima duboko usjeklo u pamet: 1797. g., o padu Mletaka, došlo je i u Trogiru i u Šibeniku do krvave težačke osvete. B. D.

Oglašujte u Šibenskom listu

Čišćenje stočnih pojilišta važan zadatak seoskog stanovništva

Na području Šibenskog kotara, a posebno u predjelu zagorskog pojasa na području općine Drniš nalazi se veliki broj stočnih pojilišta (lokava), koje su uglavnom zatrpane raznim nečistima. Ova pojilišta ne samo što ne služe namijenjenoj svrsi, već su u ovakvom stanju štetna po zdravlje ljudi, a o stoci da se i ne govori.

I ove godine vlada jaka suša. Vode nema, a ljudi gube dragocjeno vrijeme oko brige da svoju stoku napoje. Postojeća pojilišta su ispražnjena, ne uslijed suše, nego uslijed toga što su zatrpana blatom. Da su ona čista, vode bi bilo preko čitave godine i u najjačoj suši, jer su njihovi kapaciteti veliki. Radi napajanja ljudi gone stoku po više kilometara u daljnosti iz sela u selo, dok u obližnjim selima ponegdje se još nada prljave vode po nekim većim pojilištima, a kada nestane i na ovima, onda prođe i po nekoliko dana da se stoka ne napije vode, a kada do ove dođe, onda je toliko popije, da zatim ugine, kao što su bili slučajevi pred par godina u Vinovcu Gornjem.

Isto ono što vrijedi za stočna pojilišta vrijedi za manjim izuzetima i za ostale pitke vode kojima se i sam narod služi. Nije usamljen slučaj da narod i stoka piju vodu, koja se je miješala jedna s drugom jer su obe vode upravo jedna uz drugu. I ove se vode, a posebno one koje su zajedničke, skoro ne čiste i one su također ispunjene blatom i kamenjem i leglima raznovrsnih klica bolesti. Isto tako nije rijedak slučaj da su pojedine četvrtne iskopane upravo uz samu cestu i sa ove je u četvrtju navraćena voda, odnosno cesta je naplavna ploha za vodu, koju ljudi redovito piju. O svim od prednjih navoda onaj koga interesira može se vrlo lako osvjedočiti u selu Nevesti i ostalim selima Zagorskog pojasa. U Nevesti, na primjer, pored ostalih neočišćenih voda postoji i jedna velika lokva zvana »NEVEST« iznad crkve i to upravo uz samu cestu Split — Knin. Ova je lokva puna blata umjesto vode i da je ovo blato zamijeniti sa vodom, bilo bi je kroz čitavu godinu za stoku sela Nevesta i Cere. Isto tako, čudno je, da ljudi koji imaju svoja polja uza samu lokvu ne nose dubre iz lokve na svoje njive, radi gnojenja same oranice. Ova lokva nije čišćena, kako izgleda, već preko 100 godina. U istom selu ne granici Nevest—Utoke postoji i druga velika lokva »Tarnoga«, koja je pred par godina očišćena na dobrovoljnoj bazi od strane sela Utoke i komšiluka Rajčić-Perović i sela Nevesta i sada u toj lokvi ima vode u izobilju. Ovaj put bi trebalo da slijede i druga sela, a posebno zapadni dio Nevesta i Cera pa da i oni očiste lokvu »Nevest«.

U lokvi Tarnoga stanovnici sela

Utoke Donje i Nevesta stalno peru prljave stvari, vunu, ovce i t. d. i ovime prljaju vodu i onesposobljavaju je za piće stoci i ovo bi zaista trebalo najstrožije zabraniti i prekršitelje kažnjavati.

Sada je upravo vrijeme kada se lokve mogu čistiti, jer vode nema, a ni ljudi na selu nemaju nekih važnijih radova, pa je baš sada najpodesnija prilika da se ne samo za iduću god. nego i za dobar niz decenija osiguraju sa vodom.

Akciju za čišćenje voda trebalo bi da se pokrene iz centra, Narodnog odbora općine, a uz ove vidno učešće trebalo bi da uzme zdravstveno-sanitarna i poljoprivredna-veterinarska služba.

M. R.

Iz DOZ-a Malo novca - velika korist

Kad znamo, da su mogućnosti nastupanja raznih štetnih događaja velike, često takve da se vlastitim sredstvima ne mogu nadoknaditi, onda je potpuno razumljivo da su i potrebe za osiguranjem sve veće. Danas se sa osiguranjem služe mnogi ljudi, jer se time zaštićuju od eventualnih štetnih događaja, koji mogu nastati u svako doba na njihovoj imovini, uslijed požara i elementarne sile, na stoci uslijed uginuća i prinudnog klanja, usjevima uslijed tuče (krupe), a i samim ljudima uslijed nesretnih slučajeva koji mogu izazvati trajnu neposobnost ili čak smrt. I pored toga što se od strane svakog čovjeka poduzimaju direktne mjere opreza, koje ponekad smanjuju ili ublažuju štete, ipak su česte štete od kojih stradavaju pojedinci, pa čak i grupe ljudi i njihova imovina. Osiguranje je svakako korisna mjera kojom se može nadoknaditi materijalna šteta nastala djelovanjem rušilačkih snaga prirodnim i nesretnim slučajevima.

Mogućnosti da štete nastanu su raznolike i česte, bilo to prema samom objektu ili načinu kako mogu nastati. Državni osiguravajući zavod, uvidajući potrebe naših ljudi, stalno zbog toga usavršava svoje poslovanje, proširujući osiguranja. Jedno takovo osiguranje, koje je vrlo pristupačno s obzirom na vrlo niske premije, a uz to i korisno za svako domaćinstvo je kombinirano osiguranje kućanstva.

Sa tim osiguranjem Državni osiguravajući zavod isplaćuje sve štete koje nastanu na predmetu kućanstva uslijed provalne krađe, kao i sve štete koje nastaju uslijed požara, udara groma, električne struje, dječje igre, namjernih paleža (od strane trećih lica), vlastite nepažnje, loma prozorskih stakala, loma porcelanskih umivaonika i klozetских školjka i oštećenja predmeta kućanstva od isurenja vode. Tu su uključeni, dakle svi oni slučajevi, koji se u jednom kućanstvu dešavaju, a u većini slučajeva takove štete se ne mogu svojim vlastitim sredstvima nadoknaditi.

Nema mnogo vremena da se ta vrst osiguranja počela provodati u našem gradu, a već je bilo dosta šteta, naročito na prozorskim staklima, porcelanskim umivaonima i klozetским školjkama. Sve te štete su brzo i na zadovoljstvo osiguranika isplaćene od strane poslovnice DOZ-a u Šibeniku.

S obzirom na veliki rizik koje obuhvaća jedno kombinirano osiguranje predmeta kućanstva, premija je za grad Šibenik vrlo niska i iznosi samo 1,50/00 (pro mila) od osigurane svote. Na jedno kućanstvo, koje vrijedi jedan milijun dinara, godišnja premija je samo 1,500 dinara. Sva naša domaćinstva bi zbilja trebala provesti takovo osiguranje, jer sa malim izdatkom mogu imati velike koristi.

Sportski život II. FESTIVAL RUDARA I METALURGA HRVATSKE Uspjeh naših metalurga

15. i 16. o. mj. održan je u Murskom Središću II. festival kulturnih i fiskulturnih sekcija metalurških i rudarskih radnika Hrvatske. Dok prošle godine na I. festivalu nije učestvovalo nitko iz našeg metalurškog bazena, ove godine učestvovala su četiri fiskulturne sekcije, i to: odbojkaška, kuglačka, streljačka i stolnoteniska. Da bi se smanjili troškovi putovanja i boravka ekipa, i da bi se poslale što bolje ekipe, Općinsko sindikalno vijeće je u saglasnosti sa predstavnicima triju metalurških poduzeća (Ražine, Crnica, Lozovac) odlučilo da ekipe idu kao reprezentacija metalurških bazena Šibenik. Tako su formirane ekipe od najboljih pojedinaca iz raznih poduzeća.

I. festival održan je prošle godine u Varaždinu. Ali taj prvi festival zaostao je za ovim drugim po broju učesnika, kvalitetu natjecanja i izvedenim programima.

Fiskulturna takmičenja počela se u subotu poslije podne. U kuganju je nastupilo sedam ekipa. Naši kuglači su oborili 248 čunjeva. To je dosta slab rezultat, obzirom na mogućnosti te ekipe. Uporedo s našom ekipom na drugoj stazi bacala je ekipa Naftaplina iz Sumeca. Ta ekipa je oborila 284 čunja i s tim prosječnim rezultatom osvojila je prvo mjesto. Naši su sa 248 čunjeva zauzeli četvrto mjesto. Staze su dosta dobre, ali su naši predstavnici bacali dosta nervozno i jedino u tome je uzrok našem neuspjehu.

U nedjelju je nastavljeno takmičenje u malom rukometu za žene. Prvo mjesto je zauzela ekipa Murskog Središća. Zatim je nastavljen gaganjem iz vojničke puške i natjecanjem u odbojki.

U odbojki je nastupilo 5 ekipa. U predtakmičenjima ispale su dvije ekipe. U finalu su se sastale ekipe Murskog Središća, Ivanca i Šibenika. U prvoj utakmici Šibenik je u prisustvu nekoliko stotina gledalaca pobijedio Ivanec sa 3:0. U drugoj utakmici Murško Središće je također svladalo Ivanec sa 3:0. Treća utakmica između Šibenika i Murskog Središća bila je vrlo burna. Borba se je vodila za svaki poen, za svaku loptu. Prvi set je dobio Šibenik, a drugi Središće. Treći set je opeo pripao našima. U četvrtom setu Središće je bilo u vodstvu do rezultata 11:9 za Središće. Na našim igračima osjećao se je umor. Tada je Radić iz servisa postigao pet poena i naši su došli u vodstvo sa 14:11. Središće je uspjelo smanjiti razliku za jedan poen. Igra je bila na visini, vrlo napeta i praćena bučnim navijanjem publike. U cjelini, naši su pokazali bolju igru i zasluženo su pobijedili. Svi naši su igrali iznad svojih sadašnjih mogućnosti, a osobito Mimac, koji je bio izvrstan, osobito u obrani. Radić se je isticao na servisu, a Škarica i Konjevoda na mreži, Maroti i Jatić bili su solidni.

U međuvremenu stigla je radna vijest sa streljača. Naša streljačka ekipa u sastavu: Jurjčević, Gulin, Škorić, Lambaša i Krnić osvojila je sa 255 krugova prvo mjesto u gaganju vojničkom puškom. Za ovaj uspjeh posebno je zaslužan drugi Jurjčević, koji je sam imao 108 krugova. S tim rezultatom on je bio i pojedinačni prvak. U streljačkom takmičenju učestvovalo je 8 ekipa. Još treba napomenuti, da se je gadalo sa puškama, koje je takmičarima stavio na raspolaganje organizator.

U okviru kulturnog dijela festivala, u kojem nismo imali svoje predstavnike, takmičari su podijeljeni u pet skupina i to: folklor, dramske sekcije, pjevački zborovi, limenā glazbe i tamburaški zborovi.

Mladen Radić

Istovremeno u tamošnjoj kino-sali odvijalo se je takmičenje u stolnom tenisu. Učestvovalo je sedam ekipa, od kojih jedna van konkurencije. Za nas su nastupili: Gulin, Mimac i Krpan. Taj sastav je u prvom susretu pobijedio Murško Središće sa 5:1. U drugom susretu naši su se sastali s ekipom Naftaplina. Poslije vrlo lijepih i zanimljivih borbi taj susret smo izgubili sa 3:5. U konačnom plasmanu zauzeli smo treće mjesto. Finalni susret između ekipe Naftaplina i ekipe Geografskog zavoda iz Zagreba završio je pobjedom ekipe Geografskog zavoda sa 5:2. Mi smo u ovoj disciplini zadovoljni plasmanom, jer konkurencija je bila vrlo jaka. Naš najbolji igrač bio je Gulin. Gulin je svojom dobrom igrom osvojio simpatije publike.

Dječja nepažnja izazvala požar šume

Šumski požarevi u većini slučajeva su posljedica nepažnje. Radi toga je zabranjeno loženje vatre i uopće zalaženje u šume, a posebno u one u blizini gradova i ostalih naselja.

Međutim, naši građani na ovo malo misle, a pojedinci se negdje čak i neodgovorno odnose prema svima mjera predostrožnosti, koje poduzimaju organi za čuvanje šuma od požara.

Dana 21. tekućeg mjeseca u području gradskog naselja iznad Baldekina i to upravo u predjelu Šabince na šumskim površinama vlasnosti braće Karadžole iz Šibenika 14 godišnji dječak Erak Bor, sin Ante iz Šibenika prouzročio je šumski požar i ovim nanio velike štete ne samo vlasnicima šume i svome ocu nego i u krasu grada Šibenika. Erak je polaznik VIII. razreda osmogodišnje škole. On je negdje naišao na neki eksplozivni predmet prijelika iz prošlog rata i sa njime se igrao odnosno tukao ga kamenom, a kada na ovaj način nije mogao da prouzrokuje eksploziju, on se je (sve ovo prema pričanju luga- ra) poslužio vatrom. U ovu svrhu

upravo u podnožju raćene šume nalazio je vatru i u nju stavio eksplozivni predmet, a zatim se sakrio za kamen i promatrao kako će predmet eksplodirati. Međutim se nije dočeka eksploziju, već sipanje varnica u sve smjerove po suhoj travi i šumskom drveću. Varnice koje su padale na sve strane najednom su izazvale požar, koga se više nje dalo tako lako ne samo ugasiiti nego i lokalizirati. Začuvajući budnosti i trajnoj opreznosti naše Narodne armije i Vatrogasnog društva grada Šibenika odmah je došla intervencija ratne mornarice i vatrogasaca, koji su uspjeli, da požar ugase i predusretnu ogromne štete, koje su mogle da nastanu širenjem požara na druge objekte, pa čak i same zgrade. Organi unutrašnjih poslova vode izvide, a šumarski i sudski vještaci procijenili su nanese- nu štetu, koja iznasa preko Din 82.000, a možda i više. Izgorjela površina iznasa oko 6—8000 kvadratnih metara. Štetu naravno treba da snosi skrbnik djeteta.

M. R.

zanimljivosti - pouka - zabava

300 MILIJUNA DOLARA ZA GUMU ZA ŽVAKANJE

U Sjedinjenim Američkim Državama za borbu protiv raka izdaje se godišnje 50 milijuna dolara. Ova ogromna suma izgleda i- pak smiješno malo ako se upore- di s 300 milijuna dolara, koliko se prošle godine u toj zemlji dalo na gumu za žvakanje.

PADOBRANOM NA GRENLAND

Jedna francuska ekspedicija od četiri člana spustila se nedavno padobranom na ledeni pokrivač usred Grenlanda. Članovi ove ekspedicije, od kojih je jedan ljekar a jedan radista, vršit će istraživanja u okviru predstojeće Međunarodne geofizičke godine. Njihovi aparati i zalihe hrane — oko 20 tona — također su spušteni padobranom. Francuski naučnici provest će na Grenlandu jesen i cijelu zimu.

LJIK ZA TEŠKE OPEKOTINE

U borbi protiv teških opekotina medicina se služila, a i danas se služi, raznim sredstvima: taninskom kiselinom (u posljednje vrijeme nju sve više odbacuju), naročitim bandažiranjem, kupkama, presađivanjem dijelova kože, dijetom, pa čak i hipnozom. Onome kome su opekotine zahvatile više od deset odsto cjelokupne površine kože najveća opasnost prijeli od gubitka tjelesnih tečnosti i šoka. Uobičajeni postupak u ovakvim slučajevima je intravenozno

davanje krvi ili krvne plazme. Ali kako dovoljne količine plazme nije uvijek moguće dobiti, a kako ona često sadrži i virus zarazne žutice, medicina je već godinama nastojala da nađe neko jednostavno, a ipak efikasno sredstvo.

Sredinom prošlog mjeseca jedna istraživačka ekipa američke Službe narodnog zdravlja objavila je da je u tome uspjela. Novi lijek je ustvari rastvor obične kuhinjske soli i sode bikarbone i uzima se oralno (kroz usta).

Mada su i so i soda bikarbone već dugo poznati kao lijek protiv opekotina, dosad još nikome nije palo na pamet da njihov rastvor upotrebi mjesto krvne plazme. Ako se taj lijek uzme najkasnije tri sata po zadobijanju opekotina — razmjjer je dvije kafene kašičice soli i jedna kašičica sode bikarbone na 1,90 litar vode — on sprečava nastupanje šoka isto tako uspješno kao i krvna plazma. Za prvih dvanaest sati ozljeđeni može da popije 6,5 litara ovog rastvora. Poslije toga bolesnika treba liječiti na uobičajeni klinički način.

RENDGEN-APARAT ZA MAŠINE

Prvi put u istoriji tehnike omogućeno je stručnjacima da sagledaju unutrašnjost dijelova automobilskog ili avionskog motora dok je on u pogonu. Aparat kojim se to postiže izum je američkog Nacionalnog biroa za standarde.

Rendgenski zraci iz ovog uređaja, pretvoreni u svjetlost pomoću jednog kristala debljine 2,5 centimetra, omogućuju da se dijelovi mašine koja radi sagledaju skroz kao da su providni. Kristal najvažniji dio aparata, dobijen je od natrijum-jodida.

Vizuelna slika koja izlazi iz kristala može se vidjeti golim okom, a ako su preduzete mjere sigurnosti protiv zračenja, motor se može snimiti fotografskom ili televizijskom kamerom.

Rendgenski zraci iz ovog, za tehničare veoma korisnog, uređaja mogu da prođu kroz čeličnu ploču debljine 45 centimetara, a kroz armirani beton i svih 230 centimetara.

SPORTSKI RONIOCI OTKRILI BOGATO NALAZIŠTE GRNČARIJE STARIH MAJA

Grupa sportskih ronilaca otkri-

la je ovog ljeta na dnu jezera Amatičan, koje leži 30 kilometara južno od glavnog grada Gvatemale, bogato nalazište grnčarije. Stručnjaci su utvrdili da ona potječe od vještih ruku majstora-umjetnika davno izumrlih Maja-Indijanaca, poznatih po svojoj visokoj kulturi. Arheolozi smatraju da su ovi predmeti ležali u jezeru oko 1000 godina i vjeruju da bi se temeljnim petraživanjem jezerskog dna otkrilo još mnogo umjetničkih djela, koja bi upotpunila naše znanje o životu i staroj kulturi Maja.

„ELEKTROPRENOS“ — SPLIT

OBAVIJEST

Ovom poduzeću potrebni su za trafostanicu 110/30 kV Šibenik (Bilice) slijedeći radnici:

1. strojobravar — kvalificirani radnik.
2. električar — predradnik: tehničar i visokokvalificirani radnik.
3. električara za pomoćnike uklopničara kvalificirani radnici.

Plaća po Tarifnom pravilniku i premije za spremnost postrojenja.

Nastup službe odmah ili po dogovoru.

Za informacije obratiti se pisмено ili usmeno sekretarijatu poduzeća »Elektroprenos« — Split, Drvarska 1/II.

»KORNAT« — TRGOVAČ KO PODUZEĆE ŠIBENIK

T R A Ž I

- 1 službenika za administraciju (korespondenta),
- 2 trgovačka pomoćnika željeznarske struke,
- 1 trgovačkog pomoćnika tekstilne struke,
- 1 trgovačkog pomoćnika za špe ceraj.

Nastup službe odmah.

Plaća po tarifnom pravilniku.

Pismene molbe podnijeti upravi poduzeća do 10. X. 1956.

I. nogometna zona DOBRO TEK PRI KRAJU „Šibenik“ - „Ljubljana 3:0 (0:0)

Prošle nedjelje na stadionu »Rade Končara« pred 1.500 gledalaca odigralo se treće kolo prvenstva I. zone u kojemu je domaći »Šibenik« odnio pobjedu nad »Ljubljanom«.

Momčadi su nastupile u slijedećem sastavu:

»Šibenik«: Bašić, Supe, Erak, Tambača, Jelenković, Živković, Zorić, Bego, Škugor, Tedling, Stošić.

»Ljubljana«: Bencik, Eltrin, Čretnik, Gruden, Sočan, Prelesnik, Vertelj, Blaznik, Dolenc, Perharić, Hacler.

U predigri su nastupili druga momčad »Šibenika« i »Prvoborac« iz Vodica. »Šibenik« II. u jednoj zaista lijepoj i efikasnoj igri odnio je visoku pobjedu od 14:0.

U glavnoj igri sve do 30. minute drugog poluvremena na igralištu nije bilo ništa osobitog što bi trebalo zabilježiti, osim jedne oštre lopte Škugora u stativu, promašaja gola desne spojke gostujućim momčadi iz neposredne blizine i nepriznavanja regularnog gola, koji je postigao »Šibenik«.

Tek u 30. minuti drugog dijela igre naši su se igrači trgli, kada je Škugor jednom solo akcijom doveo u vodstvo svoj tim. Neposredno zatim isti igrači je prodro i idealno poslužio Tedlinga, koji povisuje na 2:0, da bi par minuta kasnije iz jedanaesterca postavio konačan rezultat 3:0.

Po igri koju je »Šibenik« pokazao nije zaslužio ovako visoku pobjedu, koja je više rezultat individualnih sposobnosti Škugora, nego plod jedne skupne, smisljene i zrele igre čitave momčadi. Igra »Šibenika« je bila astrgana, nervozna i nepovezana. Lopta se često nasume tukla. Dodavanje je bilo precizno. Igralo se visokim loptama, a to je konveniralo

gostima, čija je obrana odlično parirala svaku našu navalu.

Gosti su se pokazali kao vrlo borbeni momčad. U polju igraju dosta dobro, dok su pred golom potpuno neopasni.

Sudac je uglavnom zadovoljio, samo je učinio grubu griješku, kada nije priznao regularan gol koji je postigao »Šibenik« (lopta je preko 20 centimetara bila u голу) i što je preostro dosudio protiv gostiju jedanaesterac iz jedne napucane lopte. (M. K.)

REZULTATI III. KOLA

Šibenik — Ljubljana 3:0, Split — Turbina 6:0, Grafičar — Rijeka 0:7, Odred — Trešnjevka 2:2, Uljanik — Jadran 4:1, Metalac — Tekstilac 2:1.

TABLICA

RIJEKA	3	3	0	0	10:1	6
SPLIT	3	3	0	0	16:4	6
ŠIBENIK	3	3	0	0	10:4	6
METALAC	3	2	0	1	9:3	4
JADRAN	4	2	0	2	9:11	4
TURBINA	3	2	0	1	3:7	4
TREŠNJEVKA	3	1	1	1	5:5	3
ULJANIK	3	1	0	2	5:9	2
GRAFIČAR	3	1	0	2	4:9	2
ODRED	3	0	1	2	2:4	1
TEKSTILAC	4	0	0	4	7:15	0
LJUBLJANA	3	0	0	3	2:10	0

PAROVI IV. KOLA — NAŠA PROGNOZA

Turbina — Šibenik — pobjeda gostiju.

Trešnjevka — Jadran — pobjeda domaćina.

Tekstilac — Uljanik — pobjeda domaćina.

Ljubljana — Metalac — neriješeno.

Rijeka — Split — pobjeda domaćina.

Odred — Grafičar — pobjeda domaćina.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik